

Wrocław, 26.06.2010.

Dr inż. Marcin Kadej

**Pracownia Biologii Konserwatorskiej
i Ochrony Bezkręgowców
Zakład Bioróżnorodności
i Taksonomii Ewolucyjnej
Instytut Zoologiczny
Uniwersytet Wrocławski
ul. Przybyszewskiego 63/77
51-148 Wrocław**

**e-mail: entomol@biol.uni.wroc.pl
tel. kom.: (+48) 604-074-569**

**Sz. P. Dyrektor Irena Krasicka
Wydział Ochrony Środowiska
Starostwa Powiatu Wrocławskiego**

Raport - opinia

1. Dotyczy: wizji lokalnej zabytkowej alei lipowej położonej przy drodze gminnej w Sadowicach (patrz zdjęcie nr 1 – mapa format jpg).

2. Cel: kontrola obszaru wymienionego w pkt. 1 w celu zbadania obecności chronionych gatunków owadów oraz określenia kondycji siedliska.

3. Opis:

W dniu 24. czerwca 2010 o godz. 14:00 rozpoczęto wizję lokalną alei lipowej. W wizji wzięły udział 2 osoby (dr Marcin Kadej oraz P. Jadwiga Gabryś).

Ocena została przeprowadzona w ciągu dnia, na podstawie obserwacji stanu faktycznego alei lipowej wraz z sąsiadującym z nią obszarem.

Początek alei punkt 128; koniec alei punkt 127 (patrz zdjęcie nr 1 – mapa format JPG).

4. Wyniki:

a) W odległości ok. 130 m od przedmiotowej alei stwierdzono w jednej ze starych, próchniejących lip (lokalizacja GPS: N51 03.632 E16 48.222) obecność chronionego gatunku pachnicy dębowej

(*Osmoderma eremita*). Stanowisko tego owada potwierdzono na podstawie odnalezionych szczątków osobnika dorosłego oraz świeżych odchodów larw.

5. Charakterystyka gatunku:

Pachnica dębowa *Osmoderma eremita* [1084]

5.1) Pozycja systematyczna

Rząd: chrząszcze *Coleoptera*, rodzina: poświętnikowate *Scarabaeidae*

5.2) Status ochronny

Gatunek z załącznika II i IV Dyrektywy Siedliskowej, (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory) objęty ochroną gatunkową w Polsce zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie dziko występujących zwierząt objętych ochroną* (Dz.U. Nr 220, poz. 2237). Dodatkowo pachnica dębowa zgodnie z w/w Rozporządzeniem należy do grupy gatunków, których nie dotyczą zwolnienia od zakazów wynikające z wykonywania czynności związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej. Z uwagi na rzadkość występowania oba chrząszcze zostały również umieszczone w Polskiej Czerwonej Księdze jako gatunki narażone na wyginięcie (Kategoria VU) (GŁOWACIŃSKI i NOWACKI 2004).

5.3) Krótka charakterystyka ekologiczna

W postaci larwalnej typowy próchnojad, odżywiający się rozłożonym przez grzyby drewnem. Podawany z wielu gatunków drzew liściastych a wyjątkowo także z drzew iglastych. Gatunek ten uważany jest za relikw lasów pierwotnych. Występuje zarówno na nizinach, jak i na pogórzach, zasiedlając ciepłe lasy (starodrzewy) z udziałem drzew liściastych, parki, aleje czy pojedyncze drzewa rosnące wzdłuż cieków i zbiorników wodnych. Niezbędnym warunkiem występowania gatunku jest obecność starych drzew liściastych, tworzących sporej wielkości dziuple z murszejącym próchnem. Owady dorosłe przemieszczają się niechętnie, najczęściej na niewielkie odległości w poszukiwaniu nowych drzew do zasiedlenia. Samica składa tylko ok. 30 jaj. Długość cyklu rozwojowego w Polsce trwa 3-4 lata. Dorosłe chrząszcze wylęgają się z poczwerek wiosną, pozostają jednak w kokolitach do ciepłych dni letnich i dopiero wtedy opuszczają dziuplę. Prowadzą skryty tryb życia, przez co ich bezpośrednie obserwacje są utrudnione.

5.4) Występowanie w Polsce

W Polsce pachnica dębowa występuje prawdopodobnie w całym kraju z wyjątkiem gór. Stan poznania w tym względzie pozostawia jednak wiele do życzenia z powodu braku dokładnych badań faunistycznych nad tym gatunkiem. Ilość osobników dorosłych w Polsce szacuje się obecnie na od kilku do kilkunastu tysięcy (Szwajko 2004).

6) Wnioski

- 6.1) Z uwagi na charakter i wiek lip porastających aleję należy wyraźnie stwierdzić, że opisywana aleja stanowi już dziś **korytarz ekologiczny dla pachnicy dębowej oraz potencjalne siedlisko jego rozrodu (w tym bazę pokarmowo-lęgową).**

- 6.2) Pachnica dębowa **została stwierdzona w pobliskiej lipie** (obiekt 129 na załączonej mapie jpg) w odległości nie większej (130 m) niż możliwości dyspersyjne tego owada (do 600 m).
- 6.3) Zgodnie z danymi ze standardowego formularza danych (SDF), populacja pachnicy dębowej w granicach oddalonego o około 5 km obszaru SOO „Przeplątki nad Bystrzycą” o kodzie PLH020055 liczy około 200-500 osobników. Została także wykazana na pobliskim obszarze SOO „Łęgi nad Bystrzycą” o kodzie PLH020103.
- 6.4) W związku z powyższymi faktami, aleja powinna być pozostawiona, zachowana i utrzymywana:
- 6.3.1) w celu umożliwienia dyspersji tego gatunku pomiędzy izolowanymi dziś populacjami,
 - 6.3.2) w celu zachowania odpowiedniego dla niej siedliska;
 - 6.3.3) w celu nie pogarszania stanu siedliska chronionego gatunku.

dr inż. Marcin Kadej

biolog-zoolog, spec. entomolog